

**CWD- 7år sidan fyst
påvist i NORGE og
EUROPA!**

???

Kommunikasjon/kommunikator?????

- [«The sound of silent»](#)
- «Vanskelig å vende ei gamale søye, men endå verre med ein vær så ikkje ser.»

Utsagn frå dei mange:

- Vore i alle tider
- Ikkje farlig for reinsdyr
- Reinsdyrene tilpasser seg dette
- Kan leve fint med dette, slik dei gjer i Usa/Canada.....
- Kan ikkje smitte til reindriften, bedre helse/annen genetikk
- Overdramatisert av forskere
- Mattilsynet ødelegger villreinstammer som har vore i fleire tusen år...
- Rein «hopper ikkje». (gjerde...)

Utvikling CWD

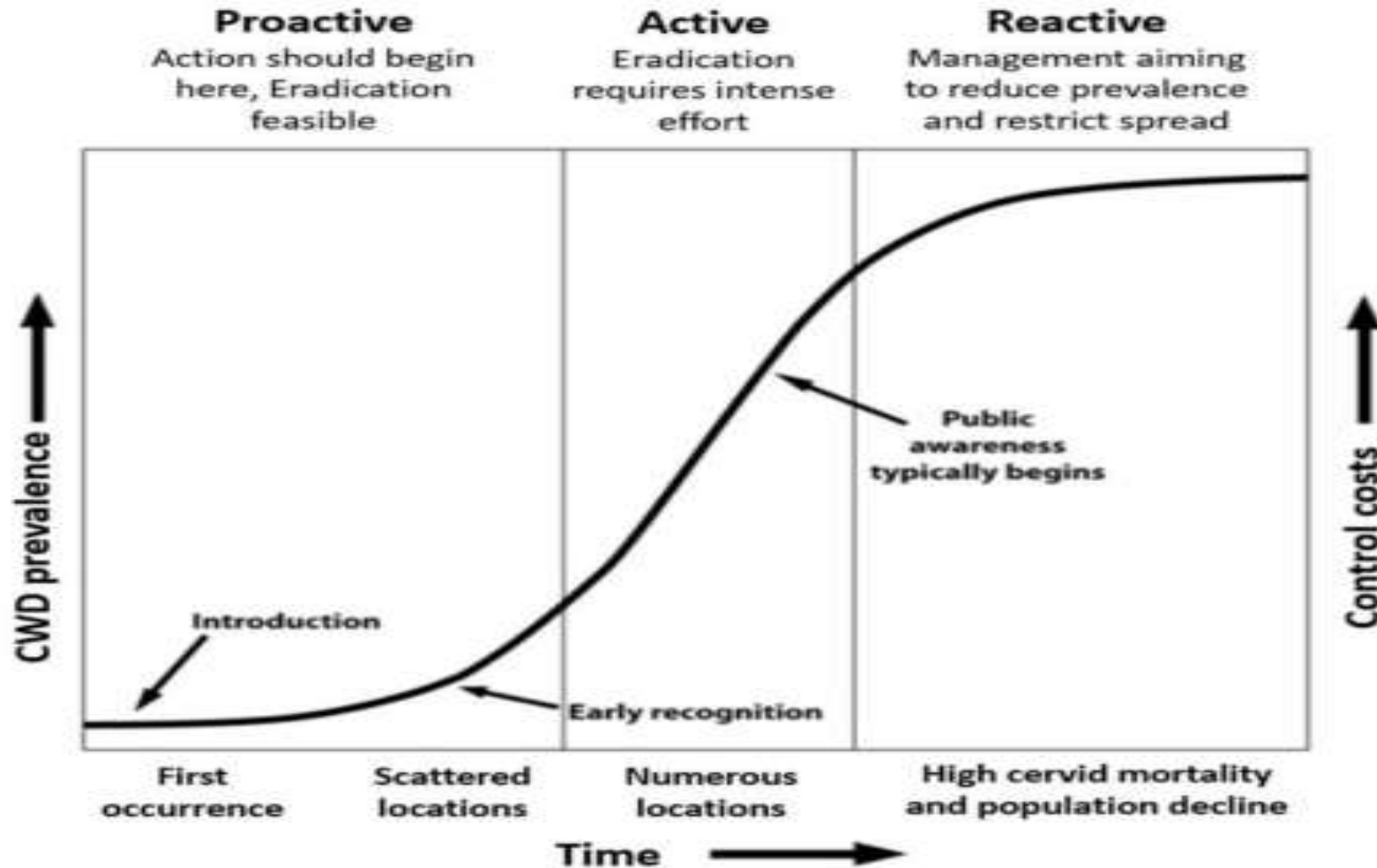

Figure 9-1 Phases of CWD introduction and control (adapted from Florida Invasive Species Partnership (FISP): <http://www.floridainvasives.org/edrr.cfm>). We are probably in the phase of early recognition in Norway.

Det k

TUSEN TAKK

- *Dei som tok prøven i mars 2016.
- *Forskere på dette (kunnskap CWD, bekjempelsen av SKRAPESJUKE sau I Norge)
- *RUF
- *GOGGEN!
- *Vetrinerinsituttet
- *Mattilsynet

Kva vis ikkje Nordfjella reinen hadde blitt skutt ut og gjerde satt opp?

- Nordfjella hadde no vore i den «active» fasen..
- Filefjell reinlag Ans, hadde muligens ikkje eksistert i dag!
- Smitten hadde med stor sannsynnligheit, vore spredd over større områder i Norge
- EU- hadde antakelig inført omsetningsnekt, som følger fylkesgrenser(rein, hjorte, elg og rådyrkjøtt)
- Reinkjøtt- hadde antakelig vorte vanskeligare å selgja i markedet, redsel??
- Stort PLUSS til de som turte å ta beslutningen på vegne av alt Hjortevilt i Norge!

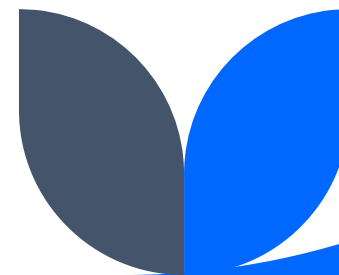
Drift, Filefjell

- Skyte alle som krysser sperregjerde 28km..
- Avviksrein , teller dobbelt..viktig!
- Flokkstruktur, yngre flokk.
- Arrest slakt og biprodukter
- Arrest avfall- og avfallssbehandling(Svært stor kostnad..)
- Personkontroll(oversikt)
- Personlig hygiene, hygiene slakteri, Utstyr (50%klor)
- Cwd test, svartid..

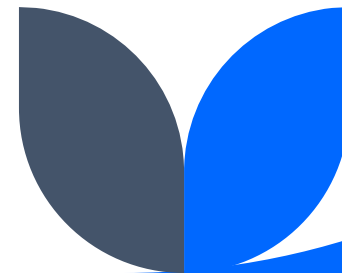
Utfordringer

- Definisjon sjukdom? A/B sjukdom – klasse 1 eller 2. Dette for å sikre reinseigarane sin økonomiske situasjon. (BQ= A sjukdom, Skrapi A sjukdom... (LMD)
- Prøvetagning «avviksrein» (Reineigarar)

Kva annet er gjort/skjedd?

- Per i dag er det tatt over 60 000 prøver av slakterein etter 2016. Herav ca. 15 000 i reinlaga og I overkant av 18 000 prøver i Trøndelag. (avviksrein???)
- Jobbes med Beredskapsplan for reindriftn
- Reindriften har starta med Genprosjek, for å øke motstanddyktigheit mot CWD.
- Det er også fleire forskningsprosjekt på "trappene"

Hardangervidda- mattilsynet 15.11.22 ;

Funnet av skrantesjuka på en simle fra Hardangervidda høsten 2022 gjør at situasjonsbildet er endret. Oppdaterte prevalenseestimer viser at sannsynligheten for at det er ingen smittede dyr på Hardangervidda er redusert fra 25 % til 9 %, og sannsynligheten for at det er 5 eller flere smittede dyr på Hardangervidda er nå 28 %. **Det er med andre ord estimert 28 % sannsynlighet for at vi allerede er over i "Fase 2" 4 med høy sannsynlighet for videre spredning, til tross for høyt bukkeuttak og begrenset bestandsstørrelse.**

Erfaringer

- ❖ Vanskelig å formidle/kommunikasjon kring CWD/Skrantesjuka...
- ❖ Svært lite kunnskapsoverføring mellom «villreinformvatning og reindriftsforvaltning» inkludert forskerne...
- ❖ Stor mangel om grunnleggende kunnskap om dyret REIN.
- ❖ Politisk ledelse?? kontra faginstanser.
- ❖ Ordskifte blir styrt av Sosiale medier, sjølvutvalgte fagfolk og jaktinteressene ser ut til å styre det meste...
- ❖ Villrein i Norge hadde store utfordringer før CWD-bruker ikkje beitene, gevirnaging, liten produksjon, lave vekter, destruktiv avl, sky for folk.....
- ❖ Kostnadsdekning og økonomisk sikkerheit for us reineigarar..??? A/B sjukdommen?????
- ❖ Sjukdommen spesielt farlig for rein angående smitte- sosialt dyr!
- ❖ Få tør å sei det som er sannheten- dette er den absolutt største trusselen hjorteviltet i Fennoscanda har stått ovenfor noen gang i historien!

Kva kan skje?

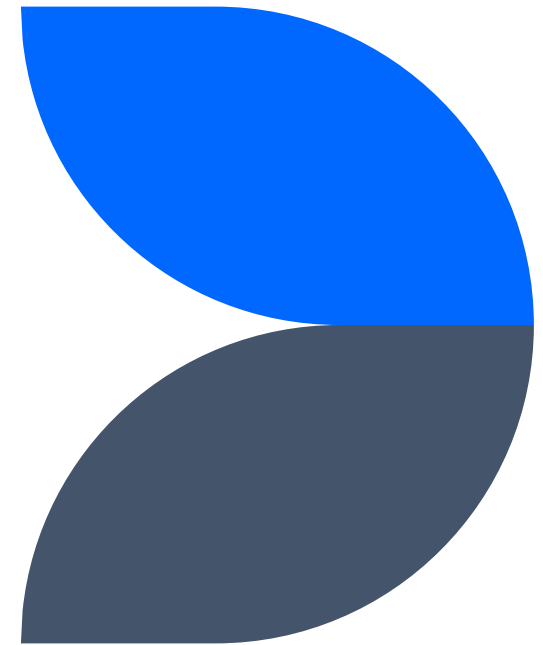
- Jordsmitte er påvist= kva har dette å bety for arter som beiter i dette området.....
- Evig evoluasjon= hoppe til andre arter, meir aggressiv??
- Fare for oppdagelse for seint, ved for lite testing (jfr 10%)

Frustrasjon

frustrert over ansvarlige statsråder og regjering utviser mangel på handlekraft for å unngå å komme i samme situasjon som man har i flere stater i USA. (31 stk)

Med bakgrunn i de anbefalinger som kom fra FAGINSTANSER i forbindelse med handteringen av oppdaget smitte på Hardangervidda er vi overrasket over at ansvarlige departementer valgte å utsette de råd som fagmiljøene foreslo, slik at me må anta at sjukdommen er i daglig utvikling på Hardangervidda p.t.

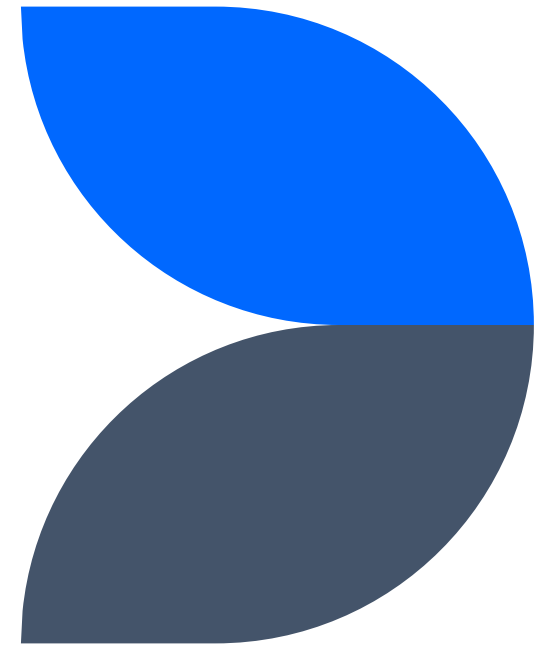
Informasjon

- ❖ <https://www.hjortevilt.no/fakta-om-skrantesjuka/>
- ❖ <https://www.cdc.gov/prions/cwd/index.html>
- ❖ <https://inspection.canada.ca/animal-health/terrestrial-animals/diseases/reportable/cwd/eng/1330143462380/1330143991594>
- ❖ <https://www.cdc.gov/prions/cwd/occurrence.html>
- ❖ https://www.youtube.com/watch?v=Vc24Lfl_2bo

Primært mål

Fortsatt bærekraftig
reindrift om 40 år i
Norge.

- Jo tidligere i fasen det blir oppdaga, smitte. Større sjanse til å berge flokken/stammen/driften.....
- Studietur til USA/CANADA, for reineigarar, forskere, forvaltning og politikere!! (mykje tilskuddsordninger som dette burde treffe....)

Tusen takk for oppmerksomhete

91605454

asgrim@filefjell-reinlag.no

www.filefjell-reinlag.no

www.reinfrajotunheimen.no